

Doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.

Újezd 42

Praha 1

Ústav pro českou literaturu AV ČR
Na Florenci 3

Praha 1

janousek@ucl.cas.cz

Veronika Matějková: Komparativní přístupy Karla Krejčího v jeho pojetí české a polské literatury

posudek školitele

Veronika Matějková si za téma své disertační práce vybrala literárněvědnou činnost Karla Krejčího, tedy badatele, který v české literární vědě 20. století patří mezi nejvýraznější a nejzajímavější, byť je často a tradičně vnímán jako postava spíše okrajová, pohybující se mimo hlavní proudy oboru.

Cílem Matějkové je Krejčího literárně historické a teoretické uvažování zdokumentovat a také adekvátně vyložit, a to nikoliv jako izolovaný jev, ale v kontextu českého myšlení o literatuře a jeho proměn, zvláště pak v kontextu dobového důrazu na adekvátní metodu. Krejčího studia české a polské literatury, jakož i jejich jednotlivé časopisecké a knižní konkretizace, proto Matějková vnímá a interpretuje jako badatelovo neustálé hledání vlastního optimálního metodologického přístupu, vždy ovšem v kontaktu, ba přímé konfrontaci s tím, co bylo v daném okamžiku vnímáno jako progresivní trend či dokonce jako závazná norma.

Matějková tak převážně v chronologickém sledu vykresluje Krejčího vymezování se vůči tradičnímu pozitivismu i vůči nastupujícím směrům typu formalismu (strukturalismu) či fenomenologie. Přesvědčivě ukazuje, jak se jeho otevřenost vůči všem novým metodám prostupovala se snahou jít svou vlastní cestou, odpovídající osobnímu pohledu na svět i badatelskému naturelu. Potřebnou pozornost pak věnuje Krejčího osudům v době, kdy jsou jeho vědecké výstupy spoluurčovány marxistickou normou a jejími primitivními dobovými konkretizacemi. Osobní přínos Krejčího přitom vidí v jeho uvažování o sociologii literatury a zejména v jeho pracích komparatistických, které završují jeho snažení a způsobem zpracování a interpretace materiálu

výrazně překonávají tradiční vlivologii. Přínosnou součástí práce Veroniky Matějkové pak jsou také vložené dokladové kapitoly, v nichž se detailněji věnuje určitým klíčovým bodům Krejčího odborného životopisu, například střetům, do nichž se dostal při práci na třetím dílu akademických Dějin české literatury.

Matějková s Krejčím nepolemizuje, spíše s ním vede dialog: její uvažování zjevně vyrůstá z přesvědčení, že jeho publikace a metodologické přístupy, jakož i on sám, si dodnes zaslouží naši pozornost. Textem disertace se tak Matějková snaží najít a vyzdvihnout to, čím nás může inspirovat. Současně je však nutné ocenit, že doktorandka při studiu svého předmětu neupadla do jeho nekritické adorace a zachovala si od něj zdravý odstup. Je tak schopna oddělit a pojmenovat věci podstatné a nepodstatné, kriticky vidět Krejčího nedostatky a omyly, ale také příležitostně pojmenovat příčiny toho, proč se dostal na okraj naší literárněvědné paměti.

Kompetence Veroniky Matějkové zpracovávat takto nastavené téma je ostatně dána i tím, že svým profesním školením je – stejně jako Krejčí – bohemistka a polonistka a je tedy schopna na příslušné úrovni reflektovat jeho působení v obou národních okruzích. Jako školitel pak musím ocenit, že se text disertační práce Veroniky Matějkové sice pohybuje v rovině metodologických a teoretických konceptů, nicméně faktograficky se opírá o detailní rešerši publikovaných textů, ale také o rozsáhlou práci archivní, tedy o znalost Krejčího pozůstalosti v PNP. S potěšením jsem přitom mohl sledovat, jak výchozí materiálový průzkum postupně přerůstá v přesvědčivou literárněvědnou výpověď, která mapuje lidské a odborné osudy jednoho konkrétního badatele a současně z poněkud nezvyklého úhlu podává i proměny české literární vědy od třicátých do sedmdesátých let dvacátého století.

S radostí proto doporučuji práci Veroniky Matějkové k obhajobě, a to s pozitivním výsledkem.